

Statligt stöd till innovation

Näringsdepartementet

2005-11-01

Dokumentbeteckning

KOM(2005) 436

Vägledande dokument om statligt stöd till innovation - Meddelande från kommissionen

Sammanfattning

Kommissionen har presenterat ett förslag till vägledande dokument om statligt stöd till innovation. I detta konstateras att EU:s framtida ekonomiska utveckling beror till stor del på i vilken utsträckning EU kan skapa innovativa och forskningsbaserade sektorer med hög tillväxt. Innovation hänför sig till den process där kunskap och teknik kopplas samman med utnyttjandet av de möjligheter som finns på marknaden till att utveckla nya och bättre varor, tjänster och affärsmetoder jämfört med dem som redan finns på den gemensamma marknaden.

Förslagen omfattar stöd till innovativa nystartade företag, flexibla regler för statligt riskkapitalfinansiering samt integrering av innovation i befintliga gemenskapsregler för statligt stöd till forskning och utveckling. Särskild uppmärksamhet riktas mot bl.a. de små och medelstora företagens specifika situation, mellanhandernas roll (t.ex. kluster och teknikcentrum) och högkvalificerade forskare som arbetar med innovation.

Kommissionen betonar behovet av och möjligheterna till en anpassning av nuvarande regler i syfte att skapa lämpliga förutsättningar för att främja innovation inom EU. Förslaget till nya riktlinjer behandlas f.n. av medlemsstaterna. Nya riktlinjerna för statligt stöd till innovation avses att presenteras under mitten 2006.

1.1 Innehåll

Kommissionen har tagit initiativ till ett samrådsförfarande med medlemsstater och andra intressenter inför framtagandet av gemenskapsregler för statligt stöd till innovation. Kommissionens förslag avses underlätta medlemsstaternas främjande av innovation och skall bidra till att statligt stöd används effektivt i sådana fall där det kan anses nödvändigt för att korrigera brister i marknadens funktionssätt.

De förslag som skisseras omfattar stöd till innovativa nystartade företag, flexibla regler för statligt riskkapitalfinansiering samt integrering av innovation i befintliga gemenskapsregler för statligt stöd till forskning och utveckling. Vidare föreslås stöd genom olika typer av aktörer/mellanhänder inom innovationsområdet, utbildning och samverkan mellan universitet och små och medelstora företag samt stöd till spjutspetscentra, d.v.s. regionala forskningsdrivna kluster som förmår locka till sig forskare, investerare och ledande aktörer inom en given sektor utifrån forsknings- och utvecklingsutgifter.

Kommissionens utgångspunkt är att EU:s konkurrenskraft i första hand stärks genom en effektiv och fungerande konkurrens på den gemensamma marknaden. Statligt stöd kan dock, i vissa fall, bidra positivt om det utnyttjas för att komma tillrätta med identifierbara ”marknadsmisslyckanden” som hindrar innovation. Risken för konkurrenssnedvridning måste samtidigt begränsas så långt möjligt.

Statligt stöd till innovation kan godkännas av kommissionen på grundval av artikel 87.3 c) i EG-fördraget. Följande kriterier måste emellertid uppfyllas:

- (a) Det måste föreligga en väldefinierad marknadsbrist.
- (b) Stödinstrumentet skall riktas mot definierade marknadsbrister:
  - Statligt stöd måste vara det bäst lämpade policyinstrumentet.
  - Det statliga stödet måste ha en incitamentseffekt, d.v.s. att det måste generera ytterligare innovationsrelaterad verksamhet.
  - Den statliga stödåtgärden måste stå i proportion till det angripna problemet.
- (c) Snedvridningen av konkurrensen och effekten på handeln bör begränsas för att säkerställa att stödåtgärden, i det stora hela, inte står i strid med allmänintresset.

Två huvudområden för statlig intervention har identifierats; a) åtgärder som stödjer risktagande och experiment för att överbrygga gapet mellan forskning och marknadsanpassning samt b) åtgärder som stärker affärsklimatet i allmänhet för innovationer.

Med utgångspunkt från detta presenterar kommissionen i dokumentet sex förslag till åtgärder:

Stöd till innovativa nystartade företag. Skattenedsättningar med 50 procent under 5 år som måste återinvesteras i verksamheten samt möjlighet till stöd under maximalt 3 år och upp till ett belopp om 1 miljon euro.

Ökad flexibilitet i nuvarande regler för statligt stöd till riskkapital, särskilt vad gäller stöd i mycket tidiga utvecklingskedan och skeden då tilläggsfinansiering behövs för att kunna ta steget mot marknadsanpassning.

Vidga ramen för nuvarande stödregler för forskning och utveckling och medge stöd till små och medelstora företag som bedriver innovativ verksamhet (kommersialisering av prototyper, teknisk design eller förstudier).

Stöd till små och medelstora företag för köp av innovativa tjänster (strategisk rådgivning, utbildning, nätverkssamarbete, råd kring immaterialrätt) samt hjälp med lokaler, test, certifiering m.m. Köp av sådana tjänster föreslås stöttas genom "innovationskuponger" till ett värde av 200 000 euro.

Stöd till små och medelstora företag för att rekrytera forskare och ingenjörer samt stöd till personalutbyte med universitet och stora företag.

Stöd till utvecklingen av spjutspetscentra genom samarbete och klusterverksamhet. Detta gäller tillhandahållande av infrastruktur, uppbyggnad av kritisk massa kring forskningscentra och stöd till samverkan och klusterbildning mellan företag av alla storlekar samt privata och offentliga aktörer.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget har effekt på förordning (1995:1254) om statligt stöd till teknisk forskning, industriellt utvecklingsarbete och uppfinnarverksamhet inom ramen för Verket för innovationssystemansvarsområde. Ett förberedande arbete med att revidera denna förordning har inletts.

1.3 Budgetära konsekvenser

Inga omedelbara konsekvenser.

2.1 Svensk ståndpunkt

Kommissionens meddelande offentliggjordes den 21 september 2005 och har ännu inte till fullo analyserats. Allmänt sett kan initiativet välkomnas. Sverige anser att det är positivt att reglerna för olika typer av stöd tydliggörs inom innovationsområdet. Detta för att på bästa sätt kunna tillgodose de behov av främjande av innovation som finns. Risken för konkurrensnedvridning måste emellertid beaktas noga.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flera länder har redan ställt sig positiva till förslaget och inget land har hittills motsatt sig det.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ej kända.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Synpunkter på kommissionens meddelande skall lämnas senast den 21 november 2005. Resultaten av samrådet kommer att användas för att utarbeta förslag till nya regler som kan införlivas i regelverket om statligt stöd och som kan definiera de gränser inom vilka statligt stöd till innovation kan uppfattas som förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen avser att återkomma med dessa förslag efter årsskiftet 2005/2006. Slutligen kommer det att bli medlemsstaternas ansvar att rikta sina resurser bättre och utarbeta effektiva stödåtgärder för att främja innovation inom EU.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Art.87-88 i EG-fördraget. Kommissionen beslutar själv efter samråd med medlemsstaterna.

3.3 Fackuttryck/termer